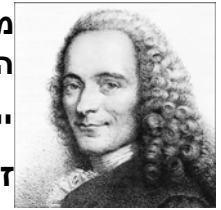

ישראל של אתמול נגד "ישראל היום"

מאת: בועז ארד | 20 בדצמבר 2009 נכתב עבור הטור "על הכוונת" במהדורה המודפסת של "מקור ראשון".

"אינני מסכים עם הדברים שאתה אומר, אך אלחם עד טיפת דמי האחרונה למען זכותך לאמר אותם" אמר וולטר שחי בין השנים 1694-1778. זאת היא תמצית חופש הביטוי ההכרחי לקיום חברה חופשית.

בפיאסקו הפוליטי המביך של השבוע מככבים אלו שלא הפנימו עיקרון זה. למרבה החרדה הם יושבים בבית המחוקקים ומופקדים על שמירת חריות האזרחים בישראל. כך הרשו לעצמם חברי הכנסת יואל חסון ודניאל בן סימון לקדם הצעת חוק המיועדת לסגור עיתון בישראל.

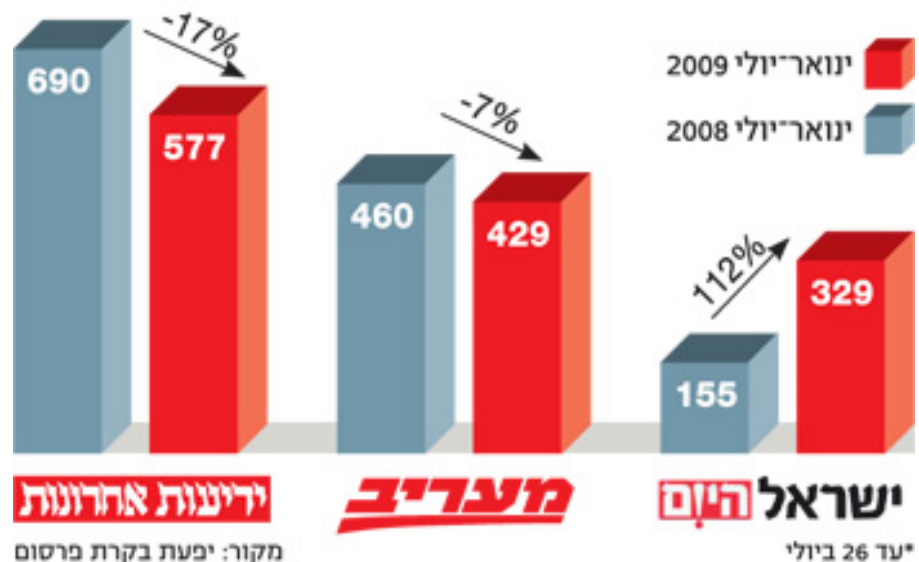
הצעת החוק נתפרה בתפרים גסים במיוחד עבור העיתון "ישראל היום" ובעליו שלדון אדלסון. חה"כ חסון אף לא הסתיר את כוונותיו ואמר: "היום מדובר בשלדון אדלסון, שהוא אזרח זר והבעלים של 'ישראל היום', מחר להבדיל ירצה איש עסקים סעודי לפתוח עיתון, להשתלט כאן על השיח הציבורי ולהשפיע על דעת הקהל בישראל בלי שאנחנו יודעים דבר וחצי דבר איזה אינטרסים הוא מייצג ומהם מטרותיו". הצעת החוק של בן סימון וחסון קיבלה רוח גבית מתעמלנית שנשלחה על ידי "מעריב" לכנסת וסייעה להחתיים 19 ח"כים מן הסיעות קדימה, העבודה, ליכוד, חד"ש, יהדות התורה, ש"ס, ישראל ביתנו ורע"מ תע"ל. בין החתומים על הצעת החוק: הח"כים דוד רותם (ישראל ביתנו), מירי רגב (ליכוד) ואחמד טיבי (רע"מ-תע"ל), נסים זאב ואברהם מיכאלי (ש"ס), דב חנין (חד"ש), מרינה סולודקין, שי חרמש, שלמה מולה, גדעון עזרא, אורית זוארץ, רוברט טיביב, יולה שמאלוב-ברקוביץ ורחל אדטו (קדימה).

חופש הביטוי ממנו התעלמו חברי הכנסת כולל את הזכות לכתוב ולדבר, להפיץ מידע ודיעה כתובה או יצירת אמנות וכו'. במדינה חופשית, אין להעלות על הדעת יוזמה שתמנע מאדם, עני או עשיר, אזרח או זר, להפיץ רעיונות. רשימה זאת של חברי כנסת שהיו מוכנים לבטל, במחי חוק רשלני, את חופש הביטוי מעוררת תהיה לגבי כישוריהם לתפקידם והרווח אותו ציפו להפיץ ממהלך כזה.

העתון "ישראל היום" אשר הושק בשנת 2007 הפך את מפת התקשורת הכתובה לפלורליסטית יותר ועירער לראשונה את האחיזה המונופוליסטית ההיסטורית של "ידיעות אחרונות" ו"מעריב". תוך שנתיים היה לעיתון הצומח ביותר בישראל תוך שהוא עוקף את "מעריב" ומאיים על ההגמוניה של "ידיעות אחרונות". עד יוני 2009 התקרבה חשיפת "ישראל היום" (26.9 אחוזים) לזאת של "ידיעות אחרונות" (34.2 אחוזים). "מעריב" ו"הארץ" זוכים לחשיפה של 14.4 אחוזים ו-7.5 אחוזים, בהתאמה.

ישראל בעלייה

היקף הפרסום בעיתונים יומיים בישראל, באלפי אינצ'ים

מי שקרא בין השורות כבר יכול היה להבחין במהלך הנרקם כאשר "בכיר" מ"ידיעות אחרונות" התלונן ל"דה-מרקר" ב22 בנובמבר: "תחשבו שאתם מנכ"ל אסם ויום אחד בא איזה פילנתרופ שמחליט לייצר במבה באיכות ונראות מאוד גדולים. היא בחינם בכל המכולות בישראל וכל מי שרוצה יכול לקחת הביתה. איך מנכ"ל אסם יתמודד עם זה? זו סיטואציה שאין לה אח ורע בעולם. . הפצת מהדורת שישי של "ישראל היום" היא מהלך שמאוד לא מתאים למודלים של חינמונים. זה לא מגיע מאינטרס מסחרי - אלא פוליטי. זה כסף שאין לו מחיר".

מנייר עמדה שפורסם השבוע מטעם "מכון ירושלים לחקר שווקים" עולה כי "ידיעות אחרונות" עצמו לא בחל מעולם בחלוקת "במבה חופשית", בשיטה זאת הפך לעיתון המוביל בישראל לאחר שחילק את עיתונים בחינם לחיילי צה"ל שהיו רגילים עד אז "לעיתון מספר 1 במדינה" הלא הוא "מעריב". גם את "הארץ" דרס "ידיעות אחרונות" באמצעות חינמונים למיניהם כאשר הוא מסביר לממונה על ההגבלים כי אלו אינם "חינמונים" אלא "מוספים". התנהלותו של "ידיעות אחרונות" הביאה להכרזתו כמונופול בשנת 1995 לאחר שהשתלט על יותר מ-50 אחוז משוק העיתונות הכתובה, הכרזת שחודשה בשנת 1999.

יואל חסון המשרת את האינטרסים הצרים של בעלי "מעריב" ו"ידיעות אחרונות" שהשתלטו על העיתונות הכתובה מלין כי עלול מאן דהוא "להשתלט כאן על השיח הציבורי ולהשפיע על דעת הקהל בישראל בלי שאנחנו יודעים דבר וחצי דבר איזה אינטרסים הוא מייצג ומהם מטרותיו..." ראוי להזכיר לחבר הכנסת חסון כי האינטרסים של אזרחי ישראל קובעים כי הדרך הדמוקרטית לברר מה הן המטרות והאינטרסים של אדם ולבחון אותם היא דרך הביטוי והדין החופשיים. הפתרון שהוא מציע – סתימת פיות - מתאים אולי לעיתונות המפלגתית של ישראל אתמול, לא לישראל היום.

סגור חלון